

גיליון מס' 8 – אוקטובר 2002

למגדלים שלום,

אנחנו אבלים על מותו של שאול אגרנוב ז"ל.
שאול אגרנוב נפטר ביום הכיפורים תשס"ג, בגיל 72.
שאול היה מנהל השירות להזרעה מלאכותית משנת
1974 עד לאיחוד האגודות בסוף שנת 1999.
אנחנו מייחדים את הגיליון לזכרו של שאול – האבא של
העובדים, המנהל, החבר, איש השיחה וההומור.
יהי זכרו ברוך.

שאול רשף

שאל - פרידה מחבר

מתחים כמעט בלתי אפשריים לעבודה בארץ כה קטנה, של "סף נזק" בהתייחס לשולחינו. כמעט תמיד הפתרונות באו מתוך היחסים האישיים והחברות. כאשר סברת שהגיעו מים עד נפש, יזמת פגישה בארבע עיניים – רק שנינו, ליד שולחן עם סטייק טוב, בשיחה מלב אל לב והבהרת המשמעות והתוצאה האפשרית של פעולות שגויות, הובילו להסדרת העניין, או לפחות לפשרות שאפשרו המשך העבודה. הוכחנו לעצמנו שוב ושוב שמתוך הערכה וכבוד הדדי, ניתן לפתור כמעט כל בעיה ובעיקר כאשר המדובר הוא באנשים כבני אדם קודם לכל. תמיד חזרת ואמרת לי שאת החברות שום מצב ושום מתח ושום ויכוח לא ייקח מאיתנו. ועל כך תודתי. בשנים האחרונות התרופף קצת הקשר. סיימנו את התפקיד פחות או יותר ביחד. אתה בחרת בדרך של התנתקות (פעילה) מהענף ומוסדותיו. ואילו אני נשארתי מעורב. נראה לי שלקחת את המושג "פרישה לגמלאות" במלוא מובן המילה, המשמעות והתפקוד. הפכת להיות אבא וסבא במשרה מלאה. דומני שהצלחת לנצל גם את הפרק הזה בחייך, כמו ברוב הפעילויות המגוונות בהן עסקת בשנים קודמות. שאול ידידי הטוב, היית לי חבר, מורה דרך, ולא אחת גם מורה נבוכים במבוכי החיים.

יהי זכרך ברוך

תלי שור

לשאול,

(דברים שנאמרו על הקבר)

חברים רבים התקבצו ללוות אותך בדרכך האחרונה. אני עומד כאן בשמם של כל חברך ממקום העבודה שחיית. ◀

ההיכרות בינינו החלה בשנת 1978 כאשר אני התמניתי למזכיר ה.מ.ב. ואתה כיהנת כמנהל השרות להזרעה. אני הייתי הצעיר שבין ראשי מוסדות הענף עד לאותה תקופה. ואילו אתה היית המבוגר והמנוסה "בחבורת הפיקוד". למרות פערי הגיל והמנטאליות ואולי דווקא בגללם, נרקמה בינינו ידידות אשר חרגה מתחומי קשרי העבודה.

1986 כשהתמניתי לנהל את אגודת און ואז הפכנו לקולגות מגבילים לכל דבר ועניין, הצלחנו לנתב את המערכות לשיתוף פעולה, תאום והבנות, גם אם לעיתים נתגלו חילוקי דעות.

תמיד אמרתי והתייחסתי אליך כאל מורי ורבי. ללא ציניות ושלא ע"מ להשמיע מילים של כבוד. כזה היית בשבילי. אפשר אפילו להגיד שיותר מורה לחיים מאשר מורה בענייני עבודה. הדרך בה התייחסת אל החיים, אל ההנאות שאפשר להפיק מהם כמעט בכל מצב, הקלילות בה ידעת להגיד את המילה הנכונה במקום הנכון, הבדיחה שהוכנסה תמיד בדיוק בהתאמה לסיטואציה, כל אלה נתנו גם לי מבט שונה על מהות החיים. וידעתי להעריך זאת. וידענו להיות חברים בכל מצב.

שנינו עברנו טרגדיות של אבדן הרעיה. אני זוכר שאחרי פטירתה של שרה אשתך ז"ל, אמרת לי בפשטות שכזו... "את שנילקח, אין דרך להשיב. המתים מתים והחיים חיים. צריך להמשיך קדימה ולנצל את מה שיש...". באותה עת לא העלינו על דעתנו שכעבור כמה שנים, תחזור על אותם דברים. אלא שהפעם בכיוון שלי. ידעתי ואני יודע, אמירות כאלה אפשריות רק בין חברים אמיתיים.

לא אנסה ליפות הכול או "למרוח" את חילוקי הדעות, השונות בגישות, תפיסת הניהול השונה, הויכוחים שלעיתים הגיעו לטונים צורמים בעצמתם ובסגנונם. היו לאורך התקופה גם מצבים של נתק בין האגודות, של

בִּיד קפוצה וקרירה ולב דומס".
 הבדיחות והסיסמאות היומיומיות על מצב המדינה, המשק והחקלאות או ההלצות על התרופות שהרופאים ניסו בכוח לדחוף.... היו מנת חלקנו כשפתחנו את הדלת בבוקרו של יום ומסירת שלום חם עם ברכות למשפחה בסיומו של יום. שאול תמיד בירך את עובדיו בברכת נסיעה טובה ובטוחה כשהם לעיתים היו עוזבים את הארץ לחו"ל. הוא לא קם מהכיסא כדי לפוש קמעה במחוזות אחרים. הרגשתו הייתה כה קשורה לאדמתו ולביתו עד אשר לא הרגיש אולי בטוח לעזוב אותה. ימי הזיכרון היו קודש אצלו וטלפון לחבר או לחברה "מאנשי הפלמ"ח היו חלק מהקשרים שכה אהב לשמור. כבר הזכרתי ששאול היה קצת יותר כבד ממני, כן, גם הרישומים האיטיים בפניקסות האין סופית, העצבנות מתקתוקי המחשב שכונה על ידו "הגולם", חשבונות הבנקים האין סופיים שבדק בעיניו- כולם אזכור, כך שבסופו של יום, בין ענני הסיגריה שלו נפרדנו שנינו כשהוא עוד עובד. שאול היה איטי אבל יסודי בדרכו ותמיד תמיד דרש מעצמו הרבה יותר משרש מהאחרים. כשפגשתך בבית החולים אדם גדול במיטה קטנה נתת לי את ההרגשה הרגילה שגם ללא ענני הסיגריות, הבדיחות נשארו כמו שהן, אולם החשק להמשיך דעך...
 כן נפרדת מאיתנו עם לב שגדל וגדל (תרתי משמע) שכל עולמך ועולם חבריך והמשפחה בתוכו.
 אנו נפרדים ממך עובדיך וחבריך לעבודה מאוד מאוד עצובים. ■

יהיה זכרך ברוך לעד.

יואל וחבריך לעבודה

ליווית ונשמת אותו כ-25 שנה "השרות להזרעה מלאכותית" שלימים הפכה להיות "שיאון". אנחנו כאן עומדים עצובים, עצובים מאוד. נלקח מאיתנו מנהל שברבות הימים הפך להיות חבר של כל אחד מעובדיו. אתה ליווית את כל השמחות וכל האבלות של כל משפחה ומשפחה מאתנו. ידעת תמיד ממי לדרוש וממי לבקש כך שהעבודה תתבצע בסופו של דבר על הצד הטוב ביותר בין עובדיך ולקוחותינו. אנו מודעים שהיום המציאות השתנתה ולך בסוף דרכך כמנהל הייתה קשה המציאות החדשה. אהבנו את הכבדות שבך, את הפנים בעלי השפם שלרוב היו חייכניות וסולחות עם קמטים עמוקים במצח – זכר למחשבות והחלטות קשות שעברת. כן אתה נפרד מאיתנו עם הרבה סיפורי חיים קטנים כגדולים ששמרת קרוב לליבך ולא פיזרת אותם לכל פינה או נייר כי הלויאליות להחלטה, אדם, או סוד, הייתה אחת התכונות הבולטות שבך. נזכור את הפנים הזועפות בוויכוחים מרים שהיו לעיתים עם עובדיך על דרישות שהיו לך, אולם הקול הרועם שנשמע מפיך הפך למצמוץ לח בעיניך וללחיצת יד חזקה בסיום הוויכוח, כי רגשי הלב שלך תמיד היו המצפון הרגשי שניווט אותך בדרך ניהולך. עד כדי כך, שבסופם של השנים ידעו העובדים שאם שאול מבקש זה לאחר לבטים רבים שלו ואין הוא מסתכל על כיסאו אלא על טובת עובדיו ולקוחותיו. שאול תמיד ניסה לנתח את המציאות שלעיתים הייתה בלתי אפשרית בצבעים של היגיון מציאותי עם שורשים חזקים בשטח. שאול לימד את כולנו שכל תהליך מתחיל בשורה התחתונה של חשבון ורק לאחר מכן אפשר להתייחס לשורות העליונות ולרעיון בכלל. אולם אתה גם היית דוגמה לרוחב לב לכל מבקש עזרה כספית מכספך שלך. תמיד אזכור את אחת מאימרות השפר שלך (שהיו רבות): " מוטב לתת את הכסף שיש לך ביד פתוחה ולב חם מאשר לטמון אותו

שאל ידדי!

כשאני בביקור בהולנד הגיעה אלי הידיעה הקשה שאתה כבר לא איתנו. לפני נסיעתי ביקרתי אצלך בבית החולים ובבית מספר פעמים וכששחררת מבית החולים הביתה, הילדים ואני האמנו שעברת את המשבר.

ערב יום כיפור מהולנד הרמתי טלפון לאחל לך צום קל, שוחחנו כחצי שעה בטלפון נשמעת ערני, מלא חיות ואמרתי לך בטלפון שאתה נשמע מצוין ובריא. סיפרת שאתה עומד לעבור בדיקה אצל הקרדיולוג ביום חמישי ה-18.9 והבטחתי לך שבערב אחרי הבדיקה אני אצלך בבית בכפר ורבורג. סיפרת על הלוויה הממלכתית שערך ארגן במסגרת תפקידו בצבא ליוסי לפר ז"ל, דיברנו גם על פוליטיקה, ועוד ועוד מובן שלקראת הסוף היו גם מספר בדיחות.

שאל, לא היה צל צלו של מחשבה שזו שיחתנו האחרונה. וקשה לי לכתוב אליך כמי שהיה ולא יכול להקשיב, לענות לדברי, להסכים או לא להסכים, להחליף מילים, דעה, בדיחה, כפי שנהגנו במשך למעלה מחמישים וחמש שנות הכרות, וחברות אתך עם שרליה ומאוחר יותר גם עם הילדים שהגיעו לעולם, והנה אני יושב ומעלה קוים לדמותך.

מספר מילים על עבודתו הציבורית של שאל בענף הבקר.

על שאל המושבניק, הרפתן, האב, הסב, הפעיל במושב כפר ורבורג, בתנועת המושבים יספרו אחרים.

שאל ליווה את ענף הרפת כל חייו. בתחילה כרפתן, עם רפת מצטיינת וגדולה במושבים של אז ארבעים חמישים פרות, פעיל בוועדות הבקר האזוריות והועדות הארציות המקצועיות.

ב-1965 כפר ורבורג הצטרף ל"שרות להזרעה" ושאל נכנס להנהלת "השרות" והיה חבר במזכירות הפעילה שניהלה וניווטה את התפתחות מכון

ההזרעה. משנת 1974 כש"השרות" עבר מבית דגן למשכנו החדש ליד חפץ חיים שאל נכנס לתפקיד מנכ"ל של "השרות" כשהוא גם חבר פעיל בהנהלת "ההתאחדות", בשני תפקידים אלו בלט בחכמת החיים שלו ובניסיונו הציבורי ותרם רבות בשני המוסדות. ב"שרות" בניהול השוטף היה "אבא" לכל פניה וכל בעיה.

שאל שלא למד לימודים אקדמאיים היה בעל חושים חדים להתפתחויות והטכנולוגיה בענף ובמדע. שאל בליווי של שמחה ידידה נתנו את הגיבוי הציבורי היומיומי לבניית האתר של "השרות להזרעה" ליד חפץ חיים. שאל כמנכ"ל נתן גם גיבוי ודאג למימון העברת השימוש מזירמה טרייה לזירמה קפואה, תמך ומימן את הקמת בנק הזירמה, דחף בנושא מיכון ספר העדר הן מחשוב עבודת ספר העדר והן בדיקות ביקורת החלב באמצעות "המילק סקיינר".

שאל גם הספיק בסוף דרכו המקצועית ללוות את התחלת המיפוי של גנום הבקר הישראלי.

שאל ידדי וחברי תחסר מאוד לי ולנו לעובדי "השרות להזרעה" וחבריך וידידיך "בהתאחדות מגדלי הבקר" תחסר חכמת החיים, העצה הנכונה החיוך והבדיחה בזמן.

לאודי, מיכל, שי, ערן בני ביתם והנכדים, זכיתם באב לא רגיל ומיוחד.

שאל קשה הפרידה שבאה עלינו בחטף שאתה עדיין במלוא יכולתך המחשבתית, השארת אחריו משפחה מלוכדת ונהדרת, ומוסד "בית השרות להזרעה" המתפקד נפלא. ■

שלום חבר נזכור אותך תמיד,

דני. (זן קלי)